

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה בעניין פטור מאישור בית הדין להגבלים עסקיים להסדר כובל

הסכם בין לאופר תעופה בע"מ לבין סמייל שירותי תיירות בע"מ

לפני בקשה לפטור מאישור בית הדין להגבלים עסקיים להסדר כובל שבין שני גורמים אשר עיסוקם במתן שירותי קרקע לנוסעים המגיעים לנמל התעופה בן גוריון.

א. ההסכם

הצדדים להסכם הם לאופר תעופה בע"מ (ח.פ. 3-100127-51) (להלן: "לאופר") וסמייל שירותי תיירות בע"מ (ח.פ. 0-143473-51) (להלן: "סמייל").

מדי תקופה מפרסמת רשות שדות התעופה מכרז לקבלת זכיון להענקת שירותי ליווי לנוסעים יוצאים ונכנסים בנמל התעופה בן גוריון. השירות כולל, כך עולה ממסמכי המכרז האחרון (מכרז 14/98), "ליווי על פי הזמנה מראש של הנוסע או מי מטעמו לנוסע יוצא או נוסע נכנס בבית התיבות, ליווי ילדים נוסעים יוצאים או נכנסים כאשר אין נציג משפחה, הסעות בשטח האווירי בנמל וכל שירות נוסף אשר הרשות תקבע בתחום שרות ליווי הנוסעים". השירות מבוקש בפועל בעיקר על ידי גורמים עסקיים. ביכולתן של לאופר וסמייל להעניק שירותים כאמור.

במכרז האמור, שתקופת הזכיון הניתן בו היא החל מיום 1 בינואר 1999, זכתה חברת לאופר (יחד עם ממ"ן מסופי מטען וניטול בע"מ), וניתן לה הזכיון ליתן שירותים אלה בשטח הנמל לתקופה של שלוש שנים, בתוספת אופצית הארכה לשתי תקופות בנות שנה כל אחת. לאופר החליפה בכך את סמייל, שזכתה (יחד עם ממ"ן) במכרז הקודם, שפורסם בשנת 1993.

ב. ההסכם

כעת מבקשת לאופר להסתייע בסמייל, בנסיון שרכשה בשנים האחרונות ובהיכרותה עם לקוחות. מכח זאת נחתם ביום 3 בינואר 1999 הסכם בין שתי החברות, ולפיו תרכוש לאופר לתקופת ההסכם - עד יום 1 בינואר 2004 או עד לתום תקופת הזכיון, לפי המוקדם - את זכות השימוש בשמה של סמייל, וזכויות השימוש הבלעדי בתוכנה שפותחה על ידי סמייל לצורך ניהול ותפעול השירותים. התמורה שתעביר לאופר לסמייל תכלול גם אחוזים מרווחיה.

סמייל איננה מפסיקה את יתר פעילותה, לרבות ייצוג סוכני נסיעות בנתב"ג במסגרת הרשאה מרשות שדות התעופה, ומכירת מוצרים לתיירים באמצעות סוכני התיירות הנכנסת לישראל.

עם זאת, מתחייבת סמייל שלא לעשות שימוש בכל שהעבירה לידי לאופר לתקופת ההסכם, ושלא לגשת למכרז הבא (ורק אליו) למתן שירותי ליווי לנוסעים כאמור שעתידה לפרסם רשות שדות התעופה. התחייבויות אלה עלולות להוות כבילות המחייבות את אישור מערך ההגבלים העסקיים.

במסגרת ההסכם מתחייב מנכ"ל החברה, מר עמיהוד אתגר, כי ישמור על סודיות מסחרית בכל הקשור להסכם זה, וכי לא יספק את השירותים נשוא ההסכם, כל עוד ההסכם בתוקף. התחייבות זו עלולה להוות כבילה, המחייבת את אישור מערך ההגבלים העסקיים.

באותו תאריך, 3 בינואר 1999, נחתם הסכם בין שתי החברות ובין מר רוני זמירי, יועץ שיווק המועסק אצל סמייל, ולפיו יעניק מר זמירי ללאופר שירותי ייעוץ בתשלום בתחום השיווק, ובהם יצירת קשר עם לקוחות פוטנציאליים, שמירת קשר עם לקוחות קיימים, טלמרקטינג ודיזור ישיר, פגישות שונות עם גורמים בענף ופיתוח שירותים ומוצרים נלווים.

מר זמירי התחייב לסודיות מסחרית, וכי לא יהיה מעורב בכל דרך שהיא אצל מפעיל אחר של השירותים (לבד משתי החברות) בתקופה שתסתיים במוקדם מבין אלה: מועד סיום זכינה של לאופר או מועד חלוף 5 שנים מתום העסקתו על ידי סמייל. התחייבות זו עלולה אף היא להוות כבילה המחייבת את אישור מערך ההגבלים העסקיים.

ג. פעולות הרשות

משקיבלנו את ההסכם פנינו למשרד התיירות לקבלת תגובתו. ביום 9 במאי 1999 נמסר לנו כי משרד התיירות איננו מתנגד להסכם.

עוד פנינו לרשות שדות התעופה, כמי שמפרסמת את המכרזים נשוא ההסכם שבין הצדדים, לקבלת תגובתה. זו התמהמהה ארוכות. לאחר תזכורת בעניין, נתקבלה לבסוף, ביום 9 באוגוסט 1999, תגובת הרשות, לפיה איננה רואה מקום להתערבות מצידה בעניין זה.

לצדדים עצמם פנינו בבקשת הבהרות ונתונים נוספים ובהצעה כי תקופת אי-התחרות שבה התחייב מר זמירי תועמד על פרק זמן של שנתיים בלבד. ביום 27 ביוני 1999 נתקבלה תגובת שני הצדדים בכתב, ולפיה לא יתנגדו לכוונת רשות ההגבלים העסקיים להעמיד את התקופה האמורה על שנתיים ימים לכל היותר.

ד. החלטה

מבדיקת הענף, מסתבר כי קיימים מספר גופים המסוגלים לגשת למכרזים האמורים. חסמי הכניסה אינם גבוהים, ומתמצים בהצבת מערך כוח אדם ורכב בנתב"ג, וזכיה בתנאי המכרז. המכרז מאפשר לכל סוכן נסיעות בעל נסיון של שנתיים רצופות לגשת למכרז, והוא מכרז פתוח לכל. רשות שדות התעופה הודיעה לנו כי הוגשו במכרז האחרון שבע הצעות שונות, העומדות בתנאיו. הרשות, כאמור, לא ראתה כל קושי בכך שסמייל מתחייבת שלא להגיש הצעה במכרז

הבא. הקשר שבין שתי החברות אף איננו מגלה בפנינו חששות לפגיעה משמעותית בתחרות בכל ענף אחר. הגעתי למסקנה כי הכבילה בה מתחייבת סמייל, שלא לגשת למכרז הבא, איננה פוגעת משמעותית בתחרות בעסקים איפוא.

כבילתה של סמייל, שלא לעשות שימוש, למשך תקופת ההסכם, בכל שהעבירה לידי לאופר, נדרשת לצורך קיום ההסכם. לא ראיתי בה כל פגיעה משמעותית בתחרות בעסקים.

כבילתו של מנכ"ל סמייל מסתיימת, כאמור, לכל המאוחר, עם סיום ההסכם שבין שתי החברות, ואיננה חורגת ככלל מהנדרש לצורך ההסכם. לא מצאתי כי יש בה כדי לפגוע משמעותית בתחרות בעסקים.

הכבילה בה מתחייב מר רוני זמירי, כי לא יתחרה בחברת לאופר במשך תקופה בת שנתיים ימים או עד לסיום הזכיון, לפי המוקדם מביניהם, סבירה היא בעיני בנסיבות העניין, ואיננה פוגעת משמעותית בתחרות בעסקים. מודגש, כי הפטור ניתן בהתבסס על הסכמת הצדדים בכתב כי יראו את הסעיף הרלוונטי כנוקב בתקופה בת שנתיים ימים בלבד.

מצאתי איפוא ליתן פטור להסכמים האמורים, תוך העמדת תקופת אי-התחרות האמורה, בה מתחייב מר רוני זמירי, על שנתיים ימים בלבד.

החלטתי זו נתונה לערר בפני כבוד אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי ארגון צרכנים, איגוד עסקי או כל הרואה עצמו נפגע מההסדר הכובל אליו ניתן הפטור, בתוך 45 ימים מהיום שבו הומצאה ההחלטה לצדדים להסדר הכובל.

ד"ר דוד תדמור

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ט באב תשנ"ט

11 באוגוסט 1999